

בש"פ 8108/19 - ליאור וולצ'ק נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 8108/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המערער: ליאור וולצ'ק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור לפי סעיף 70ד לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפ"ח 40887-05-19 מיום 3.12.2019 שניתנה על ידי כב' השופטים יעל רז-לוי, גילת שלו ואהרון משניות

תאריך הישיבה: י"ב בכסלו התש"פ (10.12.2019)

בשם המערער: עו"ד אלון אייזנברג
בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין רוזן

החלטה

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטים י' רז-לוי, ג' שלו-א' משניות) מיום 3.12.2019 לקבל את בקשת המשיבה ולבטל את צו איסור הפרסום בתפ"ח 40887-05-19.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 19.5.2019 הוגש נגד המערער, שהוא רופא במקצועו, כתב אישום ובו יוחסו לו עבירות מין במטופל שהופנה אליו לבדיקה (להלן: המתלונן), כשעל פי הנטען, העבירות בוצעו במספר הזדמנויות שונות במרפאתו של המערער.

2. צו איסור הפרסום ניתן בהסכמת הצדדים. הסכמת המשיבה להותרת צו איסור הפרסום על כנו לאחר הגשת כתב האישום נגד המערער ניתנה בשל טענת המערער לאי קיום שימוע לפני הגשת כתב אישום. לאחר שבקשת המערער לביטול כתב האישום בשל הגשתו בלא שקיום שימוע נדחתה, הגישה המשיבה לבית המשפט המחוזי בקשה לביטול צו איסור הפרסום (בקשה מיום 14.7.2019). על החלטת בית המשפט לדחות את בקשת המערער לביטול כתב האישום עתר המערער לבית משפט זה ביושבו כבית דין גבוה לצדק, עתירה שנדחתה על הסף (בג"ץ 4823/19). בהמשך, לנוכח טענות חדשות שהעלה בא כוחו החדש של המערער, המייצגו גם בהליך כאן, הגיעו הצדדים להסכמה כי צו איסור הפרסום יעמוד בעינו עד לשמיעת עדות המתלונן. ביום 17.11.2019, לאחר שנשמעה עדות המתלונן, חזרה המשיבה על בקשתה לביטול צו איסור הפרסום. המערער, מצידו, התנגד לבקשה וביקש כי צו איסור הפרסום לא יוסר בטרם תישמע עדותו שלו.

3. בהחלטתו, שבה קיבל את בקשת המשיבה, קבע בית המשפט המחוזי כי עקרון פומביות הדיון והעניין הציבורי בפרסום מתקיימים בעוצמה גבוהה, בעוד שהנזק שעלול הפרסום להסב למערער אינו מבסס הגנה מוצדקת על עניינו כנדרש בסעיף 68(ב)(5) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). עוד נקבע כי גם אם יש להניח כי ייגרם למערער נזק חמור, החורג מן הרגיל, בשל הפרסום, הרי שלאור נסיבות ביצוע העבירות גובר האינטרס הציבורי שבפרסום.

לפיכך, הורה בית המשפט על ביטול צו איסור הפרסום, למעט בכל הנוגע לפרטי המתלונן ולכל פרט שעלול לחשוף את זהותו. מכאן הבקשה שלפני.

4. ביצוע ההחלטה עוכב, תחילה על ידי בית המשפט המחוזי ובהמשך על ידי בהחלטה מיום 5.12.2019, עד למתן החלטה אחרת.

טענות הצדדים

5. לטענת המערער הנזק שעלול להיגרם לו בשל הפרסום חורג מן הרגיל. לראיה, אחיו וחמותו נפטרו במפתיע לאחר שנחשפו לרכילות שנפוצה באזור מגוריהם בשל כתבה שפורסמה באתר חדשות מקומי, שמהכתוב בה קל היה לזהותו. לטענתו, פרסום שמו ברבים יוביל בוודאות להחמרה במצבו הרפואי של חמו, קשיש ניצול שואה השרוי במצב נפשי קשה לאחר פטירת אשתו, ויסב נזק נוסף לו ולמשפחתו. בדיון שהתקיים בערעור טען בא כוחו של המערער כי מעגל הנזק הוא רחב, אף כדי פירוק התא המשפחתי.

טענה נוספת של המערער היא כי פרסום פרטי ההליך עוד בטרם הוכרעה אשמתו תגרום לו נזק בלתי הפיך בשל "נצחיות" הפרסום בעידן האינטרנט ותגדע באחת קריירה שעליה עמל שנים רבות. זאת, אף שמדובר בתיק מורכב, הדורש הכרעה בין גרסאות, כשמול גרסת המתלונן עומדת גרסתו שלו, שטרם נשמעה, יחד עם ראיות רבות אחרות. על

רקע זה טען, כי לא בכדי הסכימה המשיבה להותיר את צו איסור הפרסום על כנו עד לאחר שמיעת עדות המתלונן וכי החלטת בית המשפט קמא, בדחותו את הבקשה להמתין עד לאחר שתישמע עדותו שלו, שעתידה להישמע בעוד חודש וחצי, אינה סבירה.

בנוסף, טען המערער כי בהיותו רופא מומחה בכיר, יוביל פרסום שמו ברבים לכך שלא יוכל עוד לעסוק בעבודתו, גם אם יזכה בהמשך. מה גם, שבשל הצורך ברופאים מתחום מומחיותו באזור הגיאוגרפי שבו הוא עובד, תצמח תועלת רבה יותר לציבור אם יתאפשר לו להמשיך בעבודתו עד שתישמע עדותו בבית המשפט.

המערער אף טען כי מן הבחינה העקרונית ראוי לבחון את טיב החריגים לעקרון פומביות הדיון, כפי שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה, ולשנות את נקודת האיזון בין האינטרסים השונים, לאור התעצמות השימוש במרשתת וברשתות החברתיות והפרסום "הנצחי" הכרוך בכך.

לפיכך, ביקש המערער כי, לכל הפחות, צו איסור הפרסום יוותר על כנו עד לאחר שתישמע עדותו שלו בבית המשפט המחוזי.

6. המשיבה התנגדה לבקשה וסמכה ידיה על החלטת בית המשפט קמא. בתגובתה, עמדה על עקרון פומביות הדיון שמכוחו חיסוי הליכים הוא חריג לכלל הנהגה. לשיטתה, לא עלה בידי המערער להצביע על פוטנציאל נזק חריג, שכן הוא לא הצביע על קשר, ישיר או עקיף, בין האובדן הקשה שחווה הוא ומשפחתו לבין פרסום כלשהו ולא הצביע על חשש מבוסס לפגיעה בבן משפחה נוסף. כמו כן, אף שלא חלקה על הנזק שעלול להיגרם לפרנסת המערער, הדגישה המשיבה כי לאור עיסוקו כרופא קיים אינטרס ציבורי מוגבר בפרסום וכי בנסיבות ביצוע המעשים המיוחסים לו, בחדר הטיפולים, יש כדי להחליש את הטענה לפגיעה במשלח ידו בשל הפרסום. עוד עמדה המשיבה על החשיבות שבפרסום שמם של נאשמים בעבירות מין על מנת לאפשר לנפגעים נוספים, ככל שיש כאלה, להגיש תלונה ועל מנת להזהיר את הציבור מפגיעות עתידיות אפשריות, בייחוד שעה שמדובר בנאשם ולא בחשוד, ולאחר שהמותב שקיבל את ההחלטה לבטל את צו איסור הפרסום הוא אותו מותב ששמע את עדות המתלונן.

כמו כן, בדיון שהתקיים לפני, הדגישה באת כוח המשיבה כי ההסכמה להותיר את צו איסור הפרסום עד עתה ניתנה באופן חריג וכי לאחר שהמתלונן עמד על גרסתו גם לאחר שטענות המערער הוטחו בו במהלך עדותו, ביקשה לבטל את צו איסור הפרסום. עוד ציינה כי בשל כתב האישום הוטלו על המערער מגבלות בעיסוקו.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בערעור ובתגובת המשיבה, על צרופותיהן, ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

8. עקרון פומביות הדיון, המעוגן בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה, הוא עקרון יסודי, המעוגן גם בסעיף 68(א) לחוק בתי המשפט, ומכוחו מתפרסמת אף זהותם של הצדדים להליך (בש"פ 1039/19 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' שופטת

אלמונית, פסקה 8 (13.3.2019) (להלן: עניין עיתון הארץ); בש"פ 2990/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (25.4.2018) (להלן: עניין פלוני)). החריגים לכלל זה מנויים בסעיפים 68(ב) ו-70 לחוק בתי המשפט וניתנה להם פרשנות פסיקתית מצמצמת (בש"פ 9999/17 זורנו נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (27.12.2017)). כך, מקום בו מדובר באיסור פרסום שמו של חשוד (עניין עיתון הארץ) וכך ביתר שאת מקום בו מדובר בנאשם (בש"פ 6160/15 אברהם נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.10.2015) (להלן: עניין אברהם)). עוד יש לציין, כי בכתב אישום שעניינו עבירות מין, קיים אינטרס ציבורי בפרסום שמו של נאשם על מנת לאפשר לנפגעים אחרים, ככל שיש כאלה, להגיש תלונה, כמו גם על מנת להזהיר את הציבור מפני פגיעות נוספות (עניין פלוני, פסקה 7; עניין אברהם).

9. לא מצאתי כי המערער עמד בנטל להראות כי הנזק שייגרם לו עולה על הנזק האינהרנטי הנלווה לפרסום, כך שעניינו אינו בא בגדרם של החריגים המנויים בחוק בתי המשפט. אמנם, בנסיבות המתוארות ברי כי פרסום שמו של המערער עלול להסב למערער נזק כבד, הן במישור המשפחתי, הן במשלח ידו ובפרנסתו והן ביחס לשמו הטוב. אולם נזק מסוג זה נלווה לכל הליך פלילי, לא כל שכן שעה שמדובר באישום בעבירות מין (בש"פ 197/12 חדד נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (16.2.2012)). מטבע הדברים, מצב זה מטיל את כובד משאו ואת רישומו על משפחתו של המערער, בכל מעגליה, ויש להצטער על כך, יחד עם זאת קשה לבסס קשר ישיר בין הטרגדיות המשפחתיות המצערות, פטירתם הפתאומית של אחיו וחמתו של המערער, לבין הפרסום או להשלכה על מצבו הבריאותי של חמו ולחרוג מן הכלל המחייב פרסום בשל כך. עוד יצוין, כי החלטות דומות, המורות על פרסום, בענייניהם של רופאים שהוגשו נגדם כתבי אישום בגין עבירות מין במטופלות, ניתנו לאחרונה בבית משפט זה (בש"פ 2571/19 חורי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (5.5.2019) (להלן: עניין חורי); בש"פ 1262/19 פלוני נ' מדינת ישראל (27.2.2019)) ועניינו של המערער אינו שונה מכך.

10. בנוסף, לא מצאתי כי יש בטענתו העקרונית של המערער ביחס לצורך בשינוי נקודת האיזון בשל אופי הפרסום ו"נצחיותו" בעידן הנוכחי, כדי להצדיק הותרת איסור הפרסום (וראו דברי השופטת ד' ברק-ארז בעניין חורי).

11. כך גם לא מצאתי כי יש מקום להשהות את ההחלטה על הפרסום עד לשמיעת עדות המערער. אמנם, ההליך נגד המערער התנהל עד כה תחת איסור פרסום, בהסכמת המשיבה, ועדותו של המערער עומדת להישמע בזמן קרוב. יחד עם זאת, יש חשיבות לכך שהמותב שנתן את ההחלטה בעניין ביטול איסור הפרסום הוא אותו מותב ששמע את עדות המתלונן, כמו גם לכך כי השהיית ההחלטה על ביטול איסור הפרסום עד לאחר שמיעת עדותו של המערער, משמעה כי זו עשויה להינתן אף לאחר הכרעת הדין עצמה באופן החורג מן הכלל הבסיסי בדבר פרסום.

12. לאור כל האמור לעיל, דין הערעור להידחות. למען הסר ספק, איסור הפרסום על שמו של המתלונן ועל כל פרט העלול להוביל לזיהויו, יעמוד בעינו.

ניתנה היום, י"ז בכסלו התש"פ (15.12.2019).
